

РЕЗОЛЮЦІЯ
конференції «Нові інструменти реалізації
потенціалу місцевого самоврядування в Україні»

м. Донецьк

« 3 » квітня 2009 року

На сьогоднішній день тема реформування адміністративно-територіального устрою та місцевого самоврядування в Україні набула особливого змісту та актуальності. За весь період незалежності, тобто за останні 18 років, в Україні було здійснено ряд спроб, спрямованих на вироблення оптимальної моделі адміністративно-територіального устрою та місцевого самоврядування. Значна частина цих документів розроблялась без належного наукового та фінансового обґрунтування. Ті ж документи, які були прийняті, часто або не виконуються на практиці, або виконуються на неналежному рівні.

Державні підходи до реформи адміністративно-територіального поділу та місцевого самоврядування загалом заслуговують на критичну оцінку з огляду на інституційні обмеження та брак політичних інструментів. По-перше, проблеми, які мають бути вирішені під час проведення реформи, а також шляхи їх вирішення визначаються без належного залучення всіх зацікавлених сторін, в тому числі громадянського суспільства, та узгодження їх інтересів. По-друге, зміст реформи у багатьох випадках зводиться до прийняття відповідних "концепцій", "планів дій" та інших документів стратегічного характеру і, на їх основі, - змін до Конституції та законів. У той же час підготовці політичних документів має передувати проведення державно-правових експериментів розвитку місцевого самоврядування на регіональному рівні, моделювання реалістичності застосування законодавства в конкретних умовах, прогнозування соціальних, економічних та інших наслідків застосування такого законодавства на практиці.

Ми вважаємо, що настав час змінити існуючі підходи до реформи адміністративно-територіального устрою та місцевого самоврядування.

Учасники конференції переконані, що:

- реформування адміністративно-територіального поділу та місцевого самоврядування слід розпочинати не з законодавчої роботи, а з комплексного аналізу демографічних, соціально-економічних, фінансових та інших особливостей існуючих адміністративно-територіальних одиниць (включно до базового рівня організації місцевого самоврядування); фінансово-економічного обґрунтування реформи та моделювання її потенційних наслідків;
- саме результати аналізу ситуації в конкретних регіонах мають бути покладені в основу відповідних стратегічних основ реформи (концепції та плану дій);
- стратегічні документи, які закладатимуть основи для реформи, повинні бути конкретизовані і визначати етапи реалізації реформи, її тривалість, конкретні заходи в рамках виконання кожного етапу реформи і суб'єктів, на яких

покладається відповідальність за впровадження таких заходів; необхідні для реалізації реформи ресурси; зміст основних законодавчих актів, які мають бути прийняті для створення належної правової бази для реалізації реформи;

- проекти стратегічних документів, які закладатимуть основи для реалізації реформи, перед їх схваленням в установленому порядку повинні бути винесені на широке обговорення із залученням представників органів місцевого та регіонального самоврядування, наукових установ і організацій; таке обговорення і його результати повинні мати публічний характер і широко висвітлюватись в засобах масової інформації;
- зміст стратегічних документів, які закладатимуть основи для реалізації реформи, повинен, з одного боку, враховувати європейські стандарти організації публічної влади на місцях, а з іншого - особливості розвитку окремих регіонів;
- ухваленню законодавчих актів, спрямованих на забезпечення реалізації адміністративно-територіальної реформи та реформи місцевого самоврядування, мають передувати відповідні державно-правові експерименти в окремих адміністративно-територіальних одиницях, до участі у яких мають активно залучатись члени територіальних громад; перебіг та результати реалізації таких експериментів мають широко висвітлюватись у засобах масової інформації.

Зважаючи на вищевикладене, ми звертаємося до Президента України, Прем'єр-міністра України, Голови Верховної Ради України та лідерів депутатських фракцій у Верховній Раді України з наступними пропозиціями:

1. Перевести реформування адміністративно-територіального устрою та системи місцевого самоврядування України у практичну законотворчу площину.
2. У найкоротший термін забезпечити прийняття Закону України «Про асоціації органів місцевого самоврядування».
3. Прискорити підписання Меморандуму Україна – ЄС з метою сприяння подальшому співробітництву з Європейською комісією у сфері реформування місцевого самоврядування.
4. Ужити конкретних заходів (розробка стратегічних документів та концепцій, їх опробування шляхом державно-правових експериментів), що в подальшому ляжуть в основу другого етапу конституційної реформи – реформи місцевого самоврядування – та сприятимуть такому її обсягу, що був би оптимальним та залишав досить широке коло для законодавчого регулювання.
5. Під час розробки стратегічних документів, які закладатимуть основи для реалізації реформи адміністративно-територіального устрою та місцевого самоврядування, доцільно враховувати досвід окремих регіонів щодо впровадження сучасних моделей регіонального розвитку.